

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η πληθώρα των πληροφοριών υπονομεύει την κριτική σκέψη, αφού το άτομο αδυνατεί να τις κατανοήσει λόγω έλλειψης χρόνου. Οι απευθείας μεταδόσεις αποπροσανατολίζουν και το γεγονός δεν γίνεται αντιληπτό. Συνεπώς, το άτομο βομβαρδίζεται αδιαλείπτως με πληροφορίες αποσπασματικές που δεν έχει τον χρόνο να τις καταλάβει και να τις ερμηνεύσει, με αποτέλεσμα να υποσκάπτεται η πνευματική του ελευθερία. Όσα δηλαδή περισσότερα γεγονότα προβάλλονται τόσο αποδυναμώνεται η ικανότητα κριτικής διερεύνησής τους.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Αιτιολόγηση: πρώτον, γιατί η πληροφορία απλοποιείται σε σχέση με την πολυπλοκότητα του πραγματικού κόσμου και, δεύτερον, διότι οι συνέπειες που γεννιούνται από την πληροφορία πολλαπλασιάζονται ανεξέλεγκτα με την ίδια ταχύτητα.

Αντίθεση: Στον 20^ο αιώνα το ιδεώδες της πληροφόρησης- «όλα να γίνονται γνωστά αμέσως και σε όλον τον κόσμο»- στις δημοκρατικές χώρες έγινε πραγματικότητα σε λιγότερο από τριάντα χρόνια. Τη στιγμή, όμως, που το ιδεώδες πραγματώνεται το όνειρο θρυμματίζεται...

Η επιλογή των παραπάνω τρόπων ανάπτυξης στοχεύει στην ανάδειξη των επιπτώσεων της υπερπληροφόρησης αιτιολογώντας την αντίθεση που υπάρχει στον 20^ο αιώνα ότι παρά την ταχύτερη διάδοση της πληροφορίας η απλοποίησή της συγκρούεται με τον πολυσύνθετο χαρακτήρα της πραγματικότητας.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Κειμενικές ενδείξεις:

- επικίνδυνη εξέλιξη,

- υπονομεύει την κριτική σκέψη,
- εξουδετερώνει την προσωπική ελευθερία.

Με το δραματικό ύφος ο συγγραφέας επισημαίνει τον κίνδυνο για την πνευματική ελευθερία του ατόμου λόγω του καταϊγισμού των πληροφοριών, αφού το πρόβλημα δεν είναι η πρόσβαση σε αυτές, αλλά η ερμηνεία και η αξιολόγησή τους. Στόχος του είναι να αναδείξει το μέγεθος του προβλήματος και να αφυπνίσει και να κινητοποιήσει τους αναγνώστες του.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Το ποιητικό υποκείμενο διαπιστώνει την αναπόδραστη επίπτωση που έχει στον ψυχισμό η τεχνολογία και η εικονική πραγματικότητα («άθροισμα ηλεκτρονικό... μόνο ένα ατέλειωτο πλέγμα πληροφοριών σ' ένα κόσμο που ζυγίζει τ' ορθολογικό»), στην οποία ζει ο σύγχρονος άνθρωπος παραγκωνίζοντας όλα όσα συνιστούν τη συναισθηματική του ταυτότητα και υπόσταση. Για αυτό κάνει αυτή τη δυσσιώνη πρόβλεψη για τα επόμενα εκατό χρόνια. Αντιλαμβάνεται ότι υπάρχουν δυσκολίες και αναζητά όλα εκείνα τα στοιχεία, για να ανασυνθέσει τον κόσμο («τι θα 'πρεπε να πρωτομάθω για να ζωγραφίσω απ' την αρχή τον κόσμο»). Νιώθει απογοήτευση και απόγνωση και δηλώνει ρητά ότι είναι καιρός ν' αλλάξουν τα πράγματα. Δείχνει αποφασιστικότητα και θάρρος («Δε φοβήθηκα») για την ανάκτηση της πνευματικής διάστασης των ανθρώπων («κι ο άυλος, εναργής άνθρωπος να επιστρέψει στην αστρόσκοπη»). Ωστόσο, αναγνωρίζει ότι σε αυτή την τεχνολογική πραγματικότητα τα συναισθήματα δεν έχουν χώρο («ούτε οίκτος ούτε περηφάνια ούτε δικαιοσύνη») και οι άνθρωποι στον κόσμο του μέλλοντος θα είναι «αστράκια που ανάβουν τις νύχτες στο αιώνιο κι απέραντο σκοτάδι».